

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

DIN REPUBLICA MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ИНСТИТУТ ЮСТИЦИИ

РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

*Aprobat
prin Hotărîrea Consiliului INJ
nr.5/8 din 24.04.2014
(modificat prin Hotărîrea Consiliului INJ
nr.13/3 din 21.11.2014)*

Coordonat cu:
Oficiul Central de Probațiune
de pe lângă Ministerul Justiției

PLAN DE FORMARE INIȚIALĂ

a consilierilor de probațiune

în anul 2014

Chișinău 2014

INTRODUCERE

Formarea inițială a consilierilor de probațiune este una dintre atribuțiile de bază ale Institutului Național al Justiției. Ea constituie garanția familiarizării cu instituția probațiunii și formarea abilităților în domeniul asistenței, consilierii și controlului persoanelor aflate în conflict cu legea.

În temeiul Legii cu privire la Institutul Național al Justiției nr.152-XVI din 08.06.2006, formarea inițială a consilierilor de probațiune se desfășoară timp de 3 luni.

Formarea este realizată sub formă de cursuri și stagii de practică, respectiv:

- a) cursuri la INJ, cu durata de 3 săptămâni;
- b) stagiul de practică în oficiile de probațiune, cu durata de 6 săptămâni;
- c) cursuri la INJ, cu durata de 3 săptămâni.

După absolvirea cursurilor de formare inițială, consilierii de probațiune susțin examene de capacitate, care sînt precedate de 8 ore de sinteză. După promovarea examenelor de capacitate, consilierilor de probațiune li se înmînează certificatele respective.

În cazul dat, formarea inițială în cadrul INJ are drept scop formarea consilierilor de probațiune competenți, care să asigure cea mai eficientă modalitate de rehabilitare a infractorilor, prevenind astfel recidiva. Pentru atingerea acestui scop, INJ își propune formarea consilierilor de probațiune cu următoarele **COMPETENȚE**:

- cunoașterea, interpretarea și aplicarea normelor juridice care reglementează statutul și activitatea consilierilor de probațiune;
- cunoașterea și posedarea standardelor naționale și internaționale de deontologie profesională;
- cunoașterea și utilizarea celor mai eficiente tehnologii în exercitarea atribuțiilor;
- autoinstruire, perfecționare profesională continuă și aplicare uniformă a atribuțiilor;
- autoanaliză, autoevaluare, capacități de identificare a soluțiilor în problemele din domeniul de activitate;
- contribuirea la implementarea și promovarea concepției și a principiilor instituției probațiunii.

I. Discipline de studiu – 240 ore

Nr. d/o	Denumirea disciplinei	Total ore (curs/practice)	Metodologia de evaluare
1.	<p>Bazele teoretice ale probațiunii Noțiunea de probațiune. Scopurile probațiunii. Criminalitatea și rolul probațiunii. Aspecte criminologice. Probațiunea în sistemul judiciar penal. Valorile fundamentale ale probațiunii. Principiile probațiunii. Apariția noțiunii de probațiune. Primele elemente ale probațiunii. Procesul de dezvoltare și instituționalizării probațiunii. Diferite tipuri de sisteme de probațiune în UE. Probațiunea în SUA și alte țări. Organizațiile europene de probațiune (CEP) și diverse asociații profesionale. Apariția și evoluția instituției probațiunii în Republica Moldova. Implementarea activităților-pilot în domeniul probațiunii. Instituționalizarea probațiunii în RM. Scopul și sarcinile probațiunii. Tipurile de probațiune în RM. Principalele direcții de probațiune. Avantajele probațiunii față de privațiune de libertate.</p>	16(6/10)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
2.	<p>Organizarea și funcționarea organelor de probațiune. Structura organelor de probațiune. Funcțiile organului de probațiune. Statutul și protecția juridică a personalului organelor de probațiune. competențele personalului. managementul resurselor umane. Indicatorii de evaluare a performanțelor funcționarilor publici. Utilizarea Bazei de Date privind subiecții probațiunii. Protecția informației și a datelor cu caracter personal. Planificarea activității.</p>	16(6/10)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
3.	<p>Baza normativă. Codul penal și principiile aplicării lui. Pedepsa penală, individualizarea pedepselor. Liberarea de răspundere penală. Liberarea de pedeapsa penală. Măsurile de siguranță. Cauzele care înlătură răspunderea penală sau consecințele condamnării. Codul procesual-penal și principiile aplicării lui. Punerea în executare a hotărârilor judecătorești. Chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței Codul de executare și principiile aplicării lui. Principiile legislației execuțional-penale. Trimiterea hotărârilor cu caracter penal spre executare și asigurarea executării lor.</p>	26(10/16)	Teste pentru verificarea cunoștințelor

	<p>Executarea pedepselor închisorii. Executarea pedepselor nonptivative de libertate. Amînarea, executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei și liberarea de pedeapsă înainte de termen. Amnistia Grațierea. Stingerea executării pedepsei. Executarea pedepselor de către persoanele juridice. Executarea măsurilor de siguranță. Legea cu privire la probațiune.</p> <p>Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție.</p> <p>Codul administrativ. Legea privind statutul alesului local. Legea privind administrația publică locală. Legea cu privire la sistemul penitenciar. Hotărîrile Guvernului. Convențiile ONU și CoE. Regulile ONU. Recomandările CoE. Hotărîrea Guvernului nr.44 din 12.01.07. Instrucțiuni și regulamente departamentale.</p>		
<p>4.</p>	<p>Probațiunea presentențială</p> <p>Definirea conceptului de probațiune presentențială. Categoriile de activități. Necesitatea întocmirii referatului presentențial . Cadrul legal. Referatul presentențial de evaluare psiho-socială. Metode și tehnici de colectare a datelor în situația întocmirii referatului presentențial. Procesul de evaluare psiho-socială . Dimensiuni ale evaluării.</p> <p>Asistența psiho-socială la etapa presentențială.</p> <p>Conceptul și noțiunea. Prezentarea programului pilot privind asistența psiho-socială la etapa presentențială. Etapele de acordare a asistenței psiho-sociale la etapa presentențială. Dificultăților întâmpinate de consilierii de probațiune în acordarea asistenței psiho-sociale la etapa presentențială. Metode și tehnici aplicate în asistența psiho-sociale la etapa presentențială.</p>	<p>14(4/10)</p>	<p>Teste pentru verificarea cunoștințelor</p>
<p>5.</p>	<p>Probațiunea sentențială în comunitate, penitenciară și postpenitenciară.</p> <p>Cadrul legal. Conceptul de probațiune sentențială în comunitate. Conceptul probațiunii penitenciare. Activități de probațiune în penitenciar. Conlucrarea cu DIP. Subiecții probațiunii. Categoriile subiecților probațiunii. Statistica.. Statutul juridic al subiecților probațiunii. Drepturile și interesele subiecților probațiunii. Obligațiunile subiecților probațiunii.</p> <p>Noțiuni conceptuale ale resocializării și reintegrării sociale. Elementele resocializării și</p>	<p>22(8/14)</p>	<p>Teste pentru verificarea cunoștințelor</p>

	reintegrării sociale. Procesul de resocializare și reintegrare socială a subiecților probațiunii.		
6.	<p>Organizarea procesului de evaluare a personalității și planificare Evaluarea personalității, riscului de recidivă, motivației pentru schimbare. Primul interviu. Selectarea informației necesare. Întocmirea anchetei de evaluare. Metode de evaluare a perspectivelor de resocializare și reintegrare socială și a riscului de recidivă. Planificarea. Întocmirea planului de probațiune. Monitorizarea măsurilor planificate. Revizuirea planului de probațiune.</p>	16(6/10)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
7.	<p>Organizarea procesului de evidență, supraveghere, asistență și consiliere . Evidența. Noțiunea. Temei de evidență. Dosarul personal al subiectului probațiunii. Excluderea de la evidență. Întocmirea materialelor. Supravegherea. Conceptul și noțiunea de supraveghere. Metodologia de supraveghere a obligațiilor stabilite de instanța de judecată și de legislație. Controlul comportamentului subiecților probațiunii. Întrevederi. Vizite. Verificări. Monitorizarea electronica. Specificul supravegherii persoanelor eliberate înainte de termen de pedeapsă. Întocmirea documentației. Asistența și consilierea. Noțiunea și conceptual asistenței și consilierii. Evaluarea necesităților. Evaluarea rețelei sociale. Implicarea actorilor comunității. Asistența postpenitenciară. Întocmirea materialelor.</p>	26(10/16)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
8.	<p>Probațiunea juvenilă Abordări conceptuale privind justiție juvenilă. Etiologia comportamentului minorului delincvent. Particularitățile de dezvoltare a minorului. Specificul întocmirii referatului prezentțial în privința minorilor. Metode de lucru cu minorii liberați de răspunderea și de pedeapsa penală. Specificul lucrului cu minorii condamnați la munca neremunerată în folosul comunității. Aspecte psihologice în privința lucrului cu minorii. Sistemul de servicii destinate minorilor subiecți ai probațiunii.</p>	16(8/8)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
9.	Importanța și necesitatea implicării comunității în activitatea de probațiune.	14(4/10)	Teste pentru

	Implicarea comunității în resocializarea și reintegrarea subiecților probațiunii. Reglementări interne referitoare la activitatea de colaborare. Colaborarea organelor de probațiune cu alte autorități și organizații. Necesitatea abordării activității de colaborare. Rolul instituției probațiunii la nivel de comunitate. Premisele parteneriatelor durabile. Etapele unor parteneriate durabile ale serviciului de probațiune. Misiunea, atribuțiile și competențele actualilor și potențialilor parteneri ai probațiunii. Stabilirea contactelor cu OG și ONG.		verificarea cunoștințelor
10.	Deontologia profesională a consilierilor de probațiune. Codul deontologic al consilierului de probațiune. Valori, principii și competențe profesionale în probațiune. Respectarea diversității și a nediscriminării. Standarde de etică profesională ale consilierului de probațiune. Standardele de etică organizațională. Dobândirea aptitudinilor specifice profesiei. Conduita în relațiile cu colegii și în afara orelor de program. Restricții și sancțiuni pentru încălcarea eticii profesionale.	12(4/8)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
11.	Programe probaționale și instrumente specifice de lucru. Conceptul și noțiunea. Programe de corecție a comportamentului. Scopul, rolul utilizării programelor de corecție a comportamentului. Programe de adaptare socială postdetenție Rolul consilierului de probațiune în derularea programelor. Impactul programelor de corecție a comportamentului. Întocmirea materialelor. Interviul motivațional. Metode și instrumente moderne de lucru cu diferite categorii de persoane. Lucrul cu persoanele dependente de alcool și droguri. Activitatea cu grupurile vulnerabile. Întocmirea materialelor.	24(8/16)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
12.	Monitorizarea pedepselor comunitare Cadrul legal. Evidența și planificarea lucrului. Metodologia de monitorizare a pedepsei cu munca neremunerată în folosul comunității. Metodologia de monitorizare a altor pedepse comunitare.	10(4/6)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
13.	Abilități de comunicare. Componentele și condițiile viabilității procesului de comunicare. Stilul de comunicare în instituțiile de justiție. Particularitățile ce definesc comportamentul individului. Mecanismele înțelegerii. Tehnicile și tacticile de negociere	10(4/6)	Teste pentru verificarea cunoștințelor

	și de manipulare. Programarea neurolingvistică. Gestionarea conflictelor. Comunicarea în procesul decizional. Intervenții de probațiune. Observarea. Comunicarea verbală și non-verbală. Consiliere și intervievare. Arta intervievării. Intervievare motivațională. Tehnici de ascultare. Acceptarea sentinței de către infractor. Comunicarea cu minorii. Comunicarea cu infractorii dificili. Abordarea la soluționarea problemelor.		
14.	Aspecte CEDO incidente activității consilierului de probațiune. Introducere generală în CEDO. Elementele garanțiilor drepturilor individuale reglementate de CEDO, esențiale activității consilierului de probațiune (Art.3, Art.4, Art.5, Art.6, Art.8, Art.14 CEDO și Protocolul 12 la Convenție). Condițiile de admisibilitate a unei cereri prezentate la CEDO. Organizarea CEDO și procedura în fața acesteia. Executarea hotărârilor CEDO.	10(4/6)	Teste pentru verificarea cunoștințelor
15.	Familiarizarea cu legislația anticorupție. Generalități privind corupția (noțiunea, formele și clasificarea). Răspunderea penală pentru corupere activă și pasivă, abuzul de putere și abuzul de serviciu, excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu, delapidarea averii străine, falsul în acte publice.	8(4/4)	Teste pentru verificarea cunoștințelor

II. Stagiul de practică la oficiile de probațiune – 240 ore

III. Examenul de capacitate

1. Ore de sinteză = 8 ore

2. Examenul de capacitate constă în verificarea cunoștințelor la disciplinele:

- Organizarea și funcționarea organelor de probațiune;
- Probațiunea sentențială în comunitate, penitenciară și postpenitenciară;
- Organizarea procesului de evidență, supraveghere, asistență și consiliere;
- Probațiunea juvenilă.